

структура названої учебної дисципліни і определено ее место и роль в системе подготовки советника по консультированию в сфере образования, методиста, преподавателя общепедагогических дисциплин.

Ключевые слова: методика преподавания, образовательная сфера, советник по консультированию, преподаватель общепедагогических дисциплин.

Guziy N., Shcherbina D.

The method of teaching of general pedagogical disciplines entertaining system of counselors educational sector

The problem of modernizing of professional activity of a methodologist-counselor in education is considered in this article. Of particular relevance and importance in determining the system of professional training of future teachers of general pedagogical subjects and educational sector advisors take courses that provide professional and practical training, including methods of teaching of general pedagogical subjects, which as a branch of scientific knowledge is at an early stage of development. Training of the consultant in extension education, practitioner, teacher of general pedagogical subjects due to the need immediate compliance trends of democratization and humanization of modern educational environment, implementation-centered pedagogical innovations, effective psychological and pedagogical support personal and professional development subjects of educational process and so on.

Methods of teaching of general pedagogical subjects is required in the preparation of future counselors educational sphere as preparing future professionals to perform various professional functions (counseling, prevention, guidance, correcting, etc.).

Methodological skills are needed for master's in extension for scientific and educational activities for educational and pedagogical work as consultant extension education, methodologist should be ready for the organization and holding of seminars, training sessions, lectures, discussions, talks for parents students, youth, educators and the public.

The author has analyzed the structure of the course and its place and role in the system of advisory consultant in education, practitioner, teacher of general pedagogical subjects. It was found that a training course «Methods of teaching of general pedagogical subjects» is an important component in the system of advisory consultant in education, practitioner, teacher of general pedagogical subjects as combining both theory and practice, producing a future professionals the necessary knowledge, and skills that are key to future professional activities and providing a high level of professional competence to perform their professional duties in constant, intense changes taking place in modern society.

Key words: the method of teaching, educational sector, consultant in education, practitioner, teacher of general pedagogical subjects.

Подано до редакції 22.11.2014.

УДК 811. 111: 378. 147

© 2014

Карлова В. О.

ІННОВАЦІЙНІ МЕТОДИ НАВЧАННЯ АНГЛІЙСЬКОЇ МОВИ ЯК ДРУГОЇ ІНОЗЕМНОЇ У ВИЩІЙ ШКОЛІ

У статті розглядається проблема шляхів впровадження та використання інноваційних методів навчання англійської мови як другої іноземної у вищій школі. Проаналізовано ефективність та роль новітніх засобів у підвищенні мовної компетенції студентів. Розглянуто нові форми роботи та доцільність їх використання під час навчання іноземної мови, що ефективно використовуються для вивчення англійської мови в вищих навчальних закладах та окреслено перспективи виникнення нових методів навчання.

Ключові слова: інноваційний метод, навчання, вища школа, навички, мовна компетенція, ейдотехніка.

Постановка проблеми у загальному вигляді... Сьогодні постійно зростає значення якості освіти як важливого показника сформованості економіки та освіченості суспільства країни. Перед усіма типами навчальних закладів стоїть головне завдання: якісна підготовка кваліфікованих майбутніх спеціалістів, що працюватимуть на благо держави.

Для досягнення високого рівня володіння іноземною мовою викладачеві потрібно знати новітні методи викладання, спеціальні навчальні техніки та прийоми, щоб доцільно та ефективно підібрати метод відповідно до рівня знань, інтересів, уподобань студентів, щоб зацікавити, привернути увагу до опанування мови. Наряду з різними іноземними мовами англійська мова не втрачає своєї популярності і в багатьох університетах вивчається як друга іноземна.

Аналіз останніх досліджень і публікацій, в яких започатковано розв'язання даної проблеми... Як засвідчує аналіз наукової літератури, різні аспекти інноваційності досліджувалися науковцями починаючи з 50-х років ХХ ст., теоретичні та практичні напрацювання питань інноваційності в освіті знайшли відображення у працях О. Арламова, Н. Амірагова, О. Вознюк, Л. Глушок, А. Ніколса, Г. Ямчинської, С. Яценко та ін. У працях вищезгаданих авторів значна увага приділяється теоретичній актуальності впровадження інноваційних методів навчання у вищій школі.

Мета даної статті полягає у розкритті поняття про інноваційні методи навчання англійської мови як другої іноземної у вищій школі та шляхи їх впровадження під час викладання.

Формулювання цілей статті... Мета даного дослідження зумовила постановку наступних завдань:

1. Визначити нові методи та форми роботи під час навчання англійської мови як другої іноземної.
2. Визначити шляхи ефективного впровадження інноваційних методів навчання у вищій школі.

Виклад основного матеріалу дослідження... У зв'язку з науково-технічним прогресом і постійними інноваціями освітня система має постійно удосконалюватись; у наш час сучасна людина повинна бути адаптована до усіх технічних змін і потребі розширення знань, тому оволодіння іноземними мовами, в даному

випадку, ми говоримо про англійську мову, що є невід'ємною вимогою до професійної компетенції майбутнього спеціаліста. А для студентів це є вдалою запорукою для працевлаштування після закінчення навчального закладу.

У викладацькій практиці викладачі іноземних мов часто застосовують перевірені часом стандартні навчальні методи, що не відповідають новим стандартам і методам навчання, які постійно змінюються, розробляються і вдосконалюються.

На сучасному етапі розвитку науки в Україні можна впевнено сказати, що минули часи, коли вважалося, що відмінне опанування англійської мови залежить лише від вмінь перекладати з іноземної мови та навпаки адаптованих, неаутентичних текстів. Вимоги набагато розширилися і вимагають вільного володіння англійською мовою не лише у щоденному спілкуванні.

Сьогодні відбувається реформування навчального процесу в вищих навчальних закладах України відповідно із загальноєвропейськими вимогами до якості освіти: інформатизація освітнього простору, інтеграційні процеси в сучасній вітчизняній освіті, бажання приєднатися і стати членом Європейського Союзу, налагодження українськими ВНЗ співпраці з європейськими навчальними закладами в сфері навчальної та наукової діяльності, студентські міжнародні обміни, конференції, можливість здобуття другої вищої освіти та навчання за магістерськими програмами за кордоном.

В умовах реформування вищої школи мають змінюватися також і освітні технології викладання англійської мови. Сама мовна освіта теж поступово модернізується через впровадження модульно-рейтингової системи навчання іноземних мов, а надалі зміни в системі оцінювання роботи студентів, що буде удосконалюватися і надасть змогу викладачам більш точно оцінити отримані знання студентів, міждисциплінарна інтеграція, демократизація та економізація освіти викликає до життя інновацій складові викладання іноземних мов. Все це ставить до викладання англійської мови та самого викладача вищого навчального закладу нові вимоги. Адже система навчання іноземних мов, яка склалася у ХХ ст., вже не може задовольнити запити сучасної системи освіти і тому постійно доповнюється різними педагогічними технологіями та інноваціями. Поняття комунікативної компетенції виникло у 1972 р. завдяки американському лінгвісту Д.Хаймзу [6, с. 56]. Теорія комунікативної компетенції Д. Хаймза спрямована на знання самого мовця, аби бути компетентним під час спілкування [8, с. 137]. Дослідження продовжило багато інших науковців таких були такі, як: Д.Вілкінз, О.Петрачук, В.Топалова та ін.

Проаналізувавши наукову літературу та твердження відомих дослідників, ми можемо визначити власне розуміння даного поняття стосовно володіння іноземною мовою. Комунікативну компетенцію ми визначаємо, як здатність людини розуміти та відтворювати іноземну мову згідно відповідних цілей та ситуацій спілкування. Саме для досягнення комунікативної компетенції викладач іноземної мови має використовувати новітні методи навчання, які включають в себе комунікативні та пізнавальні цілі.

Інноваційні методи навчання іноземних мов, які базуються на гуманістичному підході, спрямовані колективізацію студентів, на розвиток і самовдосконалення особистості, на розкриття її потенційних можливостей і творчого потенціалу, створюють сприятливі умови для ефективного поліпшення навчального процесу у вищих навчальних закладах.

Існують й інші підходи, які сьогодні набули своєї популярності, як особистісний, лінгвокраїнознавчий, соціокультурний, комунікативний і когнітивно-комунікативний.

Інноваційні технології навчання, які широко використовуються під час опанування англійської мови можуть бути реалізовані через інтерактивне навчання. Інтерактивне навчання – це сукупність педагогічних технологій, які складають педагогічну систему, що базується на спільній діяльності, яка здійснюється засобами комунікації та має проблемно-пошукову природу.

Інтерактивні методи передбачають співпрацю, ґрунтуються на принципі багатосторонньої взаємодії викладача та студентів. Викладач завжди виступає як організатор процесу вивчення англійської мови, консультант, який скеровує та направляє на роботу студентів. Від нього залежить, в першу чергу, активність і бажання студентів до вивчення іноземної мови. Адже результатів навчання можна досягнути спільними зусиллями учасників процесу навчання. Студенти мають усвідомлювати, що вони беруть на себе відповідальність за результати отриманих знань.

Основним завданням викладача іноземної мови має бути розвиток комунікативної компетенції студентів із використання інноваційних технологій, що покращують і поглиблюють знання, привертаючи увагу до специфіки іноземної мови. Адже однією з головних цілей вивчення англійської мови завжди є вільне володіння, ситуативне спілкування без мовних бар'єрів.

Для досягнення комунікативної компетенції – комунікативних вмінь, сформованих на основі мовних знань, навичок і вмінь – викладач іноземної мови використовує новітні методи навчання, що поєднують комунікативні та пізнавальні цілі. Інноваційні методи навчання іноземних мов, які базуються на гуманістичному підході, спрямовані

на розвиток і самовдосконалення особистості, на розкриття її резервних можливостей і творчого потенціалу, створюють передумови для ефективного поліпшення навчального процесу у вищих навчальних закладах.

До інноваційних навчальних методів можна віднести: навчання з комп'ютерною підтримкою (CALL), метод сценарію (storylinemethod), метод симуляцій, метод каруселі, метод навчання по станціям, метод групових пазлів, метод рольової гри, метод «кейз-стаді» (робота над проблемними ситуаціями, студенти розглядають проблему, аналізують ситуацію, представляють свої ідеї та варіанти розв'язання проблеми в ході дискусії).

Основними принципами сучасних методів є: рух від цілого до окремого, орієнтація занять на студента (learner-centeredlessons), цілеспрямованість та змістовність занять, їх спрямованість на досягнення соціальної взаємодії при наявності віри у викладача в успіх своїх студентів, інтеграція мови та засвоєння її за допомогою знань з інших галузей наук.

Студенти навчаються спілкування у процесі самого спілкування на заняттях із викладачем, що налаштовує та контролює процес. Вправи мають бути доцільно вибрані, комунікативно виправданими темою заняття.

Специфіка навчання англійської мови, як і будь-якої іноземної, на відміну від інших предметів, полягає в тому, що викладачеві потрібно сформувати у студента новий стереотип мовленнєвого спілкування додатково до вже існуючого рідномовного, звертаючи увагу при цьому на першу іноземну мову, що вивчається також.

Використання автентичних матеріалів є найважливішим показником комунікативного підходу, що дозволяє ознайомити студентів із культурою народу мова, якого вивчається, менталітетом і життям соціуму. Даний принцип роблять можливим розвиток міжкультурної компетенції як компонента комунікативної здатності.

Кінцевою метою навчання іноземним мовам є навчання вільному орієнтуванню в іншомовному середовищі і умінню адекватно реагувати в різних ситуаціях, тобто спілкуванню.

Періодична преса традиційно є одним із основних засобів у системі масової інформації та пропаганди. Так, матеріали газет містять факти, їх оцінку, характеристику процесів і тенденцій розвитку сучасної дійсності.

У студентів має бути засвоєно чотири види мовленнєвої діяльності на понад фразовому і текстовому рівнях. Викладачу слід оцінювати не лише правильність, а й швидкість говоріння та читання студентів.

Для реалізації цих умінь ефективно використовувати інноваційні технології, які передбачають:

1. інтерактивні методи викладання, що включають в себе відмову від авторитарного стилю викладання; орієнтацію на психолого-фізіологічні та особисті якості студента; включення таких форм роботи, як діалог і полілог; розгляд знань як сукупності навичок, що актуалізуються у системі діяльності студента; розвиток зацікавленості студентів у здобутті знань; оцінювання; самооцінювання;

2. використання технічних засобів навчання для поглиблення знань студентів, введення їх у лінгвокраїнознавчу сферу, включення новітніх програм для ефективного сприйняття іноземної мови.

Комунікативнопізнавальнізавданняможнарозв'язатиза допомогоюінтерактивного методу інтерактивної педагогіки.

Термін "інтерактивна" педагогіка був введений нещодавно, у 1975 р. німецьким дослідником Ганц Фрінцем. Інтерактивним є метод, коли сам учень бере активну роль у процесі навчання. Викладач і студенти – суб'єкти навчання, їх робота є взаємозалежною та спільною.

Поняття "інтерактивне навчання" можна визначити як: – взаємодію викладача і студента в процесі спілкування; – навчання з метою вирішення лінгвістичних і комунікативних завдань.

У процесі спілкування студенти навчаються спілкуватися з людьми, дискутувати, приймати рішення, висловлюватись альтернативно, розв'язувати складні завдання, аналізуючи відповідну інформацію.

Сьогодні існує велика кількість нестандартних методів і форм роботи для кращого засвоєння матеріалу. Найефективнішими є такі форми роботи, як індивідуальна, парна, групова та робота в команді.

Найефективнішими є форма парної і групової роботи:

1. внутрішні (зовнішні) кола (inside/outsidecircles);
2. мозковий шторм (brainstorm);
3. читання зигзагом (jigsawreading);
4. обмін думками (think-pair-share);
5. парні інтерв'ю (pair-interviews) та інші [4, с. 56].

Наразі дуже поширено використання методів ейдотехніки під час вивчення англійської мови. Ейдотехніка – це сукупність прийомів запам'ятовування, що впливають на здатність яскраво уявляти предмет, якого немає в полі зору.

Адже викладачу слід пам'ятати, що у студентів, які вивчають англійську мову, як другу іноземну, виникає більше труднощів під час її опанування, тому слід використовувати нестандартні форми роботи для ефективного засвоєння матеріалу під час занять.

Методи популярної сьогодні ейдотехніки базуються на максимальному використанні образного типу інформації. Ейдети́зм – це окремий вид пам'яті, що базується на зорових образах і враженнях. Ейдетичний образ

є суб'єктивним, яскравим, візуальним. Міцна пам'ять пов'язана саме з уявою, а не із зазубрюванням. Викладачу слід враховувати, що запам'ятовування через силу дають зворотний ефект.

Термін "ейдетика" було визначено німецьким психологом Е.Йеншем, а глибокого вивчення набув у дослідженнях видатного психолога О.Лурії, який відокремив методики запам'ятовування на два основних напрями: мнемотехніка (методи, у основі яких лежить вербально-логічне мислення); ейдетика (методи, засновані на конкретно-уявному мисленні).

Наразі існує багато методів та прийомів ейдотехніки, які можна використовувати на заняттях з англійської мови. Серед них існує такий, як: метод Цицерона, або метод місць. Він базується на зорових асоціаціях: потрібно ясно уявити собі предмет, який необхідно запам'ятати, і поєднати його образ із образом певного місця, який легко "виймається" з пам'яті. Запис на дошці, плакати і різні схеми на стінах кабінету допомагають студентам легко пригадати інформацію, що розповідалась на занятті, тим більше, якщо вона була незвичайна, фантазійна, творчо організована.

Метод Аткінсона використовується для запам'ятовування іншомовних слів, заснований на використанні ключових слів або фонетичних асоціацій. Засвоюючи іноземні слова, студенти уявляють у зв'язку з їхнім звучанням щось смішне, цікаве, незвичайне. Тому одразу відпадає необхідність у зазубрюванні, що ніколи не дає позитивного ефекту.

Існують інші методи, серед яких є і ланцюговий, що будується на асоціативних зв'язках. Виклик у свідомості одного уявлення веде за собою цілий ланцюг асоціативних вражень. Запам'ятовуючи які-небудь речі за допомогою свідомо підібраних асоціацій, можна прискорити процес їх пригадування у потрібний момент.

Метод поєднання вербального апарату з роботою уяви і метод узгодження фантазії та уяви з умінням чітко висловлювати, промовляти власні думки. Необхідно за 60 секунд назвати 60-100 будь-яких іменників. Потрібно називати ті предмети, що з'являються в уяві; деталізувати їх, розглядаючи; не поспішати, бо це викликає емоційне напруження.

Акровербальний метод використовується для складання віршів, жартівливих фраз, скоромовок, в яких зашифрована яка-небудь інформація. Цей метод заснований на креативному перетворенні одноманітної інформації на творчі тексти. Це може бути, наприклад, "шифрування" навчального матеріалу пісні або анекдоти.

Методи ейдетики сприяють розвитку нового життєвого і художньо-естетичного досвіду студентів, дозволяють відтворювати яскравий наочний образ протягом тривалого часу, розширюють не тільки межі пам'яті, а й заохочувати до вивчення англійської мови, що значно впливає на процес опанування її. Адже викладачу потрібно пам'ятати, що студенти наряду з вивченням першої іноземної мови вивчають англійську, що лишає свій слід і закладає деякі труднощі.

Серед них можна виділити наступні: неправильна вимова із акцентом першої іноземної мови, труднощі під час вивчення нових лексичних одиниць, неправильне вживання граматичних структур, накладання та пошук схожих фразеологічних єдностей, повільна реакція на запитання, студенту важко "переключитися", утворюється так зване поєднання різних іноземних мов, мовленнєва реакція та здогадка уповільнюються.

Викладач має працювати креативно, створюючи в уяві студентів зорові образи, асоціації, щоб було засвоєно якнайбільш інформації. Методи ейдотехніки сприяють кращому запам'ятовуванню, розвитку уяви, мислення та розширенню знань студентів [3].

Проаналізувавши роботи О.Зубенко, С.Медведевої, можна визначити наступні переваги інтерактивного навчання:

1. встановлення сприятливої атмосфери і взаємозв'язків між учасниками спілкування;
2. впевненість студентів в собі;
3. заохочення викладачем студентів до співпраці;
4. отримання студентами можливості подолати «перешкоди» мовного бар'єру;
5. нівелювання авторитарної позиції викладача;
6. залученість до роботи кожного студента;
7. допомога слабшим студентам;
8. постійне й активне використання раніше набутого досвіду [2].

Висновки... Отже, навчання англійської мови як другої іноземної у вищій школі буде ефективним при використанні новітніх методів і форм роботи інтерактивної педагогіки, що постійно вдосконалюються та набувають нових форм. Адже науково-технічний процес вносить свої корективи і безпосередньо впливає на якість освіти. Ефективність комунікативного спрямованого навчання іноземних мов у вищій школі залежатиме від бажання і здатності викладачів скористатися позитивним досвідом вітчизняних і іноземних учених і практиків щодо гуманістичного підходу у навчанні, розуміння необхідності відмовитися від авторитарних і схоластичних методів.

Література

1. Амрагова Н. С. Впровадження інтерактивних технологій у процесі навчання іноземних мов / Н. С. Амрагова // Використання інтерактивних методів при викладанні мови та літератури у середніх та вищих навчальних закладах : матеріали міжвуз. наук.-практ. конф. – Євпаторія : РВНЗ Кримський гуманітарний університет, 2009. – С. 54-57.
2. Баев Б. Ф. Психология внутренней речи : автореф. дис. д-ра пед. наук : спец. 13.00.02 / ЛГПИ ; Баев Б. Ф. – Л., 1967. – 32 с.
3. Бесєдіна А. О. Вплив методів і завдань ейдетики на розвиток особистості учня // Рідна школа.– 2009.– № 2–3.– С. 61-62.
4. Глушок Л. М. Застосування інтерактивних методів при викладанні англійської мови у Хмельницькій гуманітарно-педагогічній академії / Л.М. Глушок // Педагогічний дискурс. – 2010. – Серпень.–С. 56-59.
5. Зубенко О. В. Інтерактивні технології навчання при вивченні іноземних мов в технічному ВНЗ. Вінницький національний технічний університет (м. Вінниця, Україна) / О.В.Зубенко, С.О.Медведєва // Гуманізм та освіта : Міжнародна науково-практична конференція. Електронне наукове видання матеріалів конференції.<http://conf.vntu.edu.ua/humed/2008/txt/Subenko.php>
6. Коваленко О.О. Концептуальні зміни у викладанні іноземних мов у контексті трансформації іншомовної освіти // Іноземні мови в навчальних закладах. – Педагогічна преса, 2003. – № 4 –С.21-23.
7. Halliday M. A. K. The users and use of language. Readings in the sociology of language / M. A. K. Halliday, A. McIntosh, P. Strevens ; edited by J. Fishman – The Hague : Mouton, 1970. – P. 136 – 169.
8. Hymes D. H. On communicative competence / D. H. Hymes. – Philadelphia : University of Pennsylvania Press, 1971. – 213 p.

Карлова В. А.

Иновационные методы обучения английского языка как второго иностранного в высшей школе

В статье рассматривается проблема путей внедрения и использования инновационных методов обучения английского языка как второго иностранного в высшей школе. Проанализировано эффективность и роль новых средств в повышении языковой компетенции студентов. Рассмотрены новые формы работы и целесообразность их использования во время обучения иностранного языка, что эффективно используется для обучения английского языка в высших учебных заведениях и определены перспективы появления новых методов обучения

Ключевые слова: инновационный метод, преподавание, высшая школа, навыки, языковая компетенция, эйдотехника.

Karlova V.

Innovative methods of the English language education at the high school

Nowadays the importance of education constantly rises. For achievement the mastery knowledge of English the teacher has to know the new methods of teaching, special educational techniques for choosing efficient forms of work with students according their interests, knowledge for having a concern in learning English.

Different aspects of innovations have been discovered by many scientists since 50th XX c.. O. Arlamov, N. Amiragova, O. Voznyik, L. Glushok payed their attention to the theoretical importance of the introduction of innovative methods.

The aim of this article is describing the usage of innovative methods of education and the most useful ways of their applying.

Today the reformation of educational process lasts at the high school. The educational technologies are changed too. The educational system of foreign languages, which was set up in XX c., does not accommodate requests of the modern system of education. Because of this it is always added by the pedagogical technologies and innovations.

The main task of English teaching is to develop the communicative competence of students. As one of the major target of the English language learning is the fluent speaking without language barriers. There a great amount of non-standart methods and forms of work. The most efficient are individual, pair, group and team work. The pair and group work are more common:

1. inside/outside circles;
2. brainstorm;
3. jigsaw reading;
4. think-pair-share;
5. pair-interviews etc.

The methods of eidotechniques gets popularity more and more.

To sum up for getting the best results in English education the teacher should be creative and interested in getting new information about the innovative methods of the English language education.

Key words: innovativemethod, teaching, higher education, skills, language competence, eidotechniques.

Подано до редакції 09.10.2014.

Рекомендовано до друку канд. філол. наук Машкіної О.М.

УДК 371.134+811(07)

© 2014

Левченко Я.Е.

ПЕДАГОГІЧНІ ТЕХНОЛОГІЇ ФОРМУВАННЯ ПРОФЕСІЙНОЇ МОДЕЛІ МАЙБУТЬОГО ВЧИТЕЛЯ ІНОЗЕМНОЇ МОВИ

У статті обґрунтовано розробку педагогічної технології формування мотиваційного, емоційного, когнітивного, рефлексивного, діяльнісного компонентів професійної спрямованості особистості майбутнього вчителя іноземної мови, що сприяє розвитку когнітивних, комунікативних, професійно орієнтованих умінь і навичок, мовних компетенцій, ознайомлення з особливостями викладання фахових дисциплін, специфікою майбутньої професії.